

Kosova dhe Shqipëria:
Gjendja e kornizës politike
për rritjen e efijencës
energjitike në ndërtesa

Marianna Sobkiewicz,
Liron Gjocaj, Arion Sauku

This document was produced under the project “RenovAID - Multi-level structural support for improving energy efficiency in buildings in Kosovo and Albania”, a part of the European Climate Initiative (EUKI) of the German Federal Ministry for Economic Affairs and Climate Action (BMWK). The EUKI competition for project ideas is implemented by the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. It is the overarching goal of the EUKI to foster climate cooperation within the European Union (EU) to mitigate greenhouse gas emissions.

The opinions put forward in this document are the sole responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the Federal Ministry for Economic Affairs and Climate Action (BMWK).

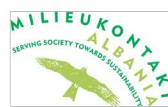
Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

RenovAID

Multi-level structural support
for improving energy efficiency
in buildings in Kosovo and Albania

KOSOVA DHE SHQIPERIA:

Gjendja e kornizës politike për rritjen e efijencës energjitike në ndërtesa

AUTORE:

Marianna Sobkiewicz (WiseEuropa)

Liron Gjocaj (Instituti për Politika Zhvillimore)

Arion Sauku (Milieukontakt Shqipëri)

Hyrje

Gjendja globale

“Energjia më e gjelbër është energjia që nuk përdoret.” Kjo fjali e shumëcituar shpreh shkurt rolin e efikasitetit energjetic në përshtetjen e tranzicionit të gjelbër. Në vitin 2022, konsumi i energjisë në ndërtesa arriti në 30% të kërkesës botërore për energji. Ndërtesat janë në qendër të vëmendjes për tranzicionin energjetic jo vetëm për shkak të konsumit të lartë energjetic, por dhe për shkak të prirjeve dhe faktorëve vijues:

- ◆ Rritje e shpejtë e sipërfaqes ndërtimore në rang botëror;
- ◆ Kërkesë përherë në rritje për energji për ftohje të mjediseve;
- ◆ Jetëgjatësia e ndërtesave, infrastrukturës për ngrohje-ftohje dhe e pajisjeve që lidhen me to, që nënkupton që vendimet që merren sot për ndërtime dhe blerje do të ndikojnë në përdorimin e energjisë për vitet dhe dhjetëvjeçarët që vijnë.

Konsumi botëror i energjisë për ndërtesat ka pësuar rritje të ngadaltë por të qëndrueshme në dhjetëvjeçarin e kaluar (me një mesatare 1.1% ndërmjet viteve 2010 e 2022) . Ngrohja e mjediseve përbën përdorimin dhe konsumin më të lartë të energjisë në ngrehina. Ndonëse ende dominohet nga lëndët djegëse fosile, elektrifikimi ofron mundësi të mëdha, veçanërisht përmes përdorimit përherë e më të gjërë të pompave të kondicionimit të ajrit, si në njësitë familjare dhe në rrjetet më të gjera të ngrohjes qendrore (lagje, rajone).

GJENDJA NË BALLKANIN PERËNDIMOR

Për të lehtësuar integrimin e vendeve të Ballkanit Perëndimor në Bashkimin Europian (BE), më 1999 u ngrit kuadri i Procesit të Stabilizim-Asocimit (PSA) (i fuqizuar më tej më 2003). Ndër disa objektiva, si qëndrueshmëria politike në Ballkanin Perëndimor, synimi i kuadrit të PSA-së është që të ndihmojë vendet që të ngrenë aftësinë e tyre për të marrë dhe vënë në jetë ligjet e BE-së dhe standarde të tjera europiane dhe ndërkombëtare . Që nga shkurti 2024, Kosova ka statusin e kandidatit të mundshëm, ndërsa Shqipëria është një hap më tutje ngaqë mban statusin e kandidatit zyrtar.

Krahasuar me vendet që iu bashkuan BE-së në zgjerimet më të fundit (Kroacia më 2013, Bullgaria e Rumania më 2007, dhe dhjetë vendet që u bënë

1 <https://iea.blob.core.windows.net/assets/dfd9134f-12eb-4045-9789-9d6ab8d9fbf4/EnergyEfficiency2023.pdf>

2 https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/glossary/stabilisation-and-association-process_en

pjesë e zgjerimit “Big Bang” më 2004), Kosova dhe Shqipëria do të përballen me një sfidë më të madhe ligjore. Legjislacioni i dikurshëm për energjinë, disi modest në vëllim e thellësi, është zgjeruar qenësisht me norma të reja ligjore që synojnë të krijojnë dhe integrojnë jo thjesht tregjet e energjisë në vetvete, por dhe vizionet strategjike të Shteteve Anëtare në lidhje me kalimin e energjisë drejt qëndrueshmërisë.

Kosova dhe Shqipëria janë të dyja palë kontraktuese në Komunitetin e Energjisë (KE) që nga viti 2006. Anëtarësimi në KE ka rol domethënës në rrugëtimin e vendeve drejt anëtarësimit në KE për disa arsye:

- ◆ Harmonizim me standardet e BE-së (politikat, legjislacioni dhe kuadri rregullator për energjinë);
- ◆ Qasje në tregun e brendshëm energjetic të BE-së;
- ◆ Anëtarësimi në KE mund të shpejtojë zhvillimin infrastrukturor në vendet kandidatë në BE (rrjetet e transmetimit dhe të shpërndarjes, sistemet e interkonjeksionit dhe të furnizimit);
- ◆ Mbështetje për reforma në energji (KE ofron mbështetje teknike, programe fuqizimi institucional dhe mbështetje financiare).

Në këtë raport ne japim një vështrim të përgjithshëm të politikave dhe dokumenteve kryesore ekzistuese në Kosovë dhe Shqipëri, duke përfshirë një vlerësim të shkurtër të përputhshmërisë së tyre me politikat e nivelit europerëndimor. Ne kemi kryer një analizë të përgjithshme si të burimeve të të dhënave parësore ashtu dhe të atyre dytësore. Të dhënat parësore u mbledhën përmes intervistave me përfaqësues nga administrata publike dhe me ekspertë të politikave energjitike. Veç këtyre, të dhënat dytësore që rrjedhin nga raporte të qeverisë dhe publikime nga Komisioni Europian dhe Komuniteti i Energjisë, janë përdorur për të përfutur një kornizë të fuqishme për analizimin. Për më tepër, janë trupëzuar aty dhe të dhëna sasiore për të shtuar thellësinë dhe saktësinë e gjetjeve që paraqiten në këtë raport.

KUADRI POLITIK I BE-SË: EFIÇENCA ENERJITIKE DHE NDËRTESTAT

Politika europerëndimore për efikasitetin në energji ka marrë hov në vitet e shkuara. Po ashtu, në rang botëror është vlerësuar si jetike në përshtetimin e tranzicionit energjetic si dhe në nxitjen e sigurisë dhe frytshmërisë energjitike³. Ndonëse ecuria në rang botëror është ngadalësuar, BE ka shenjuar një përmirësim me 4.8% në intensitetin energjetic parësor për vitin 2023 (pa folur për rritjen në 8% më 2022)⁴. Njëkohësisht, duhet vlerësuar që ndikimi i politikave

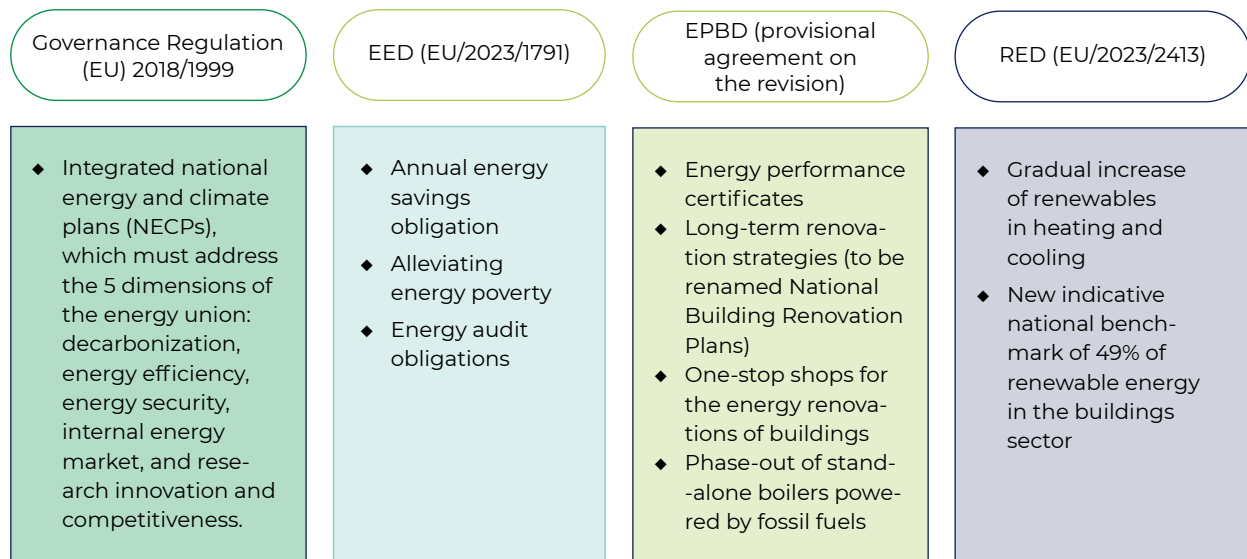
3 <https://iea.blob.core.windows.net/assets/dfd9134f-12eb-4045-9789-9d6ab8d9fbf4/EnergyEfficiency2023.pdf>

4 <https://www.iea.org/reports/energy-efficiency-2023/why-is-energy-intensity-progress-lower-in-2023-despite-significant-policy-action>

dhe i teknologjive të reja nuk është përherë i menjëhershëm, dhe që rritjet në efikasitet arrihen për periudha disavjeçare.

Në vitet e shkuara, Bashkimi Europian ka përparuar në mënyrë domethënëse në politikat e efikasitetit energjetic për të zbutur ndryshimet klimatike dhe për të nxitur qëndrueshmërinë. Grupe normash si Direktiva për Efikasitetin Energjetic (EED), Direktiva për Rendimentin Energjetic në Ndërtesa (EPBD), Administrimi i Bashkimit të Energjisë dhe Rregullorja për Veprimin Klimatik (Rregullorja e Administrimit) dhe Direktiva për Energjitë e Rinovueshme (RED) kanë qenë shtylla në caktimin e synimeve ambicioze dhe masave për nxitjen e kursimit të energjisë ndër vendet anëtare. Figura 1 poshtë paraqet legjislacionin kyç të BE-së në lidhje me efikasitetin e energjisë në ndërtesa dhe përmbledh anët që ndikojnë më drejtpërdrejt politikën e efikasitetit energjetic.

Figura 1. Legjislacioni kyç në BE për efikasitetin energjetic në ndërtesa

Burimi: Komisioni Europian

RREGULLORJA E ADMINSTRIMIT

Rregullorja e BE-së për Administrimin, e vitit 2018, synon të nxisë aftësinë e Bashkimit për të arritur objektivat e veta për klimën dhe energjinë, duke përfshirë ato që lidhen me efikasitetin energjetic. Aspekte kyçe në politikat e Shteteve Anëtare për efikasitetin energjetic përmbledhin miratimin e planeve kombëtare për energjinë dhe klimën (NECP), që u japin trajtë synimeve, politikave dhe masave të çdo vendi për të garantuar përparim drejt synimeve në mbarë BE-në.

Rregullorja thekson rëndësinë e qasjeve të integruara, bashkërendimit dhe përfshirjes së palëve të interesuara në hartimin dhe vënien në jetë të këtyre planeve. Po ashtu, vë në punë një kornizë për monitorim, raportim në vijimësi, dhe vlerësim të ecurisë, duke mundësuar gjurmim të efektshëm të masave për

për efikasitetin energjetic dhe duke lehtësuar ndryshimet në kohë e sipas nevojave. NECP-të trajtojnë **pesë përmasat e Bashkimit Energjetic**:

1. Shkarbonizimi;
2. Eficienca energjeticë;
3. Siguria energjeticë;
4. Tregu i brendshëm i energjisë;
5. Kërkimi, risia dhe aftësia konkurruese.

DIREKTIVA PËR EFIÇENCËN ENERJITIKE

TBE ka fuqizuar Direktivën për Efikasitetin Energjetic (EED) për të kufizuar kërkesën për energji. E miratuar fillimisht më 2012, EED u rishikua më 2018 dhe 2023, ku ky rishikim i fundit ngriti ndjeshëm ambicjet e BE-së për efikasitetin energjetic. EED ngre synimin për efikasitetin energjetic, **duke i detyruar vendet e BE-së që, së bashku, deri në vitin 2030, të garantojnë një pakësim tjetër prej 11.7% në konsumin e energjisë, krahasuar me skenaret e referencës së vitit 2020.**

Përpos kësaj, EED e ndryshuar synon fuqishëm në lehtësimin e varfërisë energjeticë përmes:

- ◆ Kërkesave drejtuar Shteteve Anëtare që të fuqizojnë konsumatorin duke ngritur ndërgjegjësimin për efikasitetin energjetic;
- ◆ Nënvizimit të ngritja e këndeve-me-një-ndalesë për të ofruar këshilla teknike dhe financiare për konsumatorët;
- ◆ Përmirësimit të rregulloreve që lidhen me incentivat për përtëritjen e efikasitetit energjetic, të ndara mes qiramarrësve dhe pronarëve, ose ndërmjet disa pronarëve⁵.

DIREKTIVA PËR PERFORMANCËN ENERJITIKE NË NDËRTESEA

Më dhjetor 2023, ligjvënësit e BE-së arritën një marrëveshje të përkohshme për të riparë Direktivën për Performancën Energjeticë në Ndërtesa (EPBD). EPBD e ndryshuar parashikon masa si:

- ◆ Besueshmëri, cilësi dhe digjitalizim i shtuar i Certifikatave të Performancës Energjeticë;
- ◆ Heqje shkallë-shkallë e kaldajave të vetme (për një shtëpi) që furnizohen me lëndë djegëse fosile, duke nisur me mbylljen e programit të subvencionit për të tilla kaldaja që nga data 1 janar 2025;

5 https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive_en#the-revised-directive

- ◆ Kënde-me-një-ndalesë që u shërbejnë pronarëve të shtëpive, sipërmarrjeve të vogla e të mesme dhe palëve të treta të interesuara, në fushën e rinovimit të energjisë për ndërtesat;
- ◆ Trajektore kombëtare për të pakësuar mesataren e përdorimit të energjisë parësore në ndërtesat e banimit. .

Kërkesa që vendet e BE-së të paraqesin strategji kombëtare të rinovimit u parashikua fillimisht tek EED, por ky parashikim u zhvendos tek EPBD për të garantuar përputhje më të mirë me aspekte të tjera të performancës energjitike për ndërtesat. Strategjitë Afatgjata të Rinovimit passjellin:

- ◆ Kornizë tërësore për përsheptimin e efikasitetit energjetic në sipërfaqen ndërtimore në BE;
- ◆ Gurë kilometrikë për vitet 2030, 2040 dhe 2050;
- ◆ Vështrim i përgjithshëm për sipërfaqen ndërtimore;
- ◆ Veprime që ndihmojnë në lehtësimin e varfërisë energjitike;
- ◆ Politika dhe veprime për të nxitur rinovime të thelluara dhe të leverdisshme për ndërtesat⁶.

DIREKTIVA PËR ENERGJINË E RINOVUESHME

Nisur nga ngritja në vijimësi e ambicjeve të BE-së për transferimin tek energjia e pastër dhe nga nevoja për të përsheptuar përdorimin e burimeve të përtëritshme, më 2023 u rishikua Direktiva për Energjitikë e Rinovueshme EU/2018/2001. Direktiva e ndryshuar EU/2023/2413 (RED III) hyri në fuqi më nëntor 2023 dhe parashikon një periudhë 18-mujore gjatë së cilës shumicën e dispozitave të saj Shtetet Anëtare do të bëjnë pjesë të ligjeve kombëtare. Një afat më i shkurtër është caktuar për disa parashikime që lidhen me lëshimin e lejeve për burimet e përtëritshme. **RED III ka caktuar një nivel të përgjithshëm për energjinë e rinovueshme prej së paku 42.5%, që do të jetë detyrues për tërë BE-në në vitin 2030⁷.**

Direktiva cakton objektiva në fusha të posaçme për, ndër të tjera, ngrohjen dhe ftohjen e ndërtesave dhe atë qendrore. Parashikimet e reja caktojnë një nivel tregues prej, së paku, 49% pjesë të energjisë së rinovueshme për ndërtesa deri më 2030. FPërpos kësaj, RED III parashikon rritje shkallëzore në nivelet e burimeve të përtëritshme për ngrohje dhe ftohje, me një rritje të detyrueshme prej 0.8% në vit deri në vitin 2026 dhe me 1.1% nga viti 2026 deri më 2030⁸.

6 https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/energy-performance-buildings-directive_en

7 https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/renewable-energy-directive-targets-and-rules/renewable-energy-directive_en

8 <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/1021py5/european-renewable-energy-directive-red-iii-updated-ambitious-targets-to-boost>

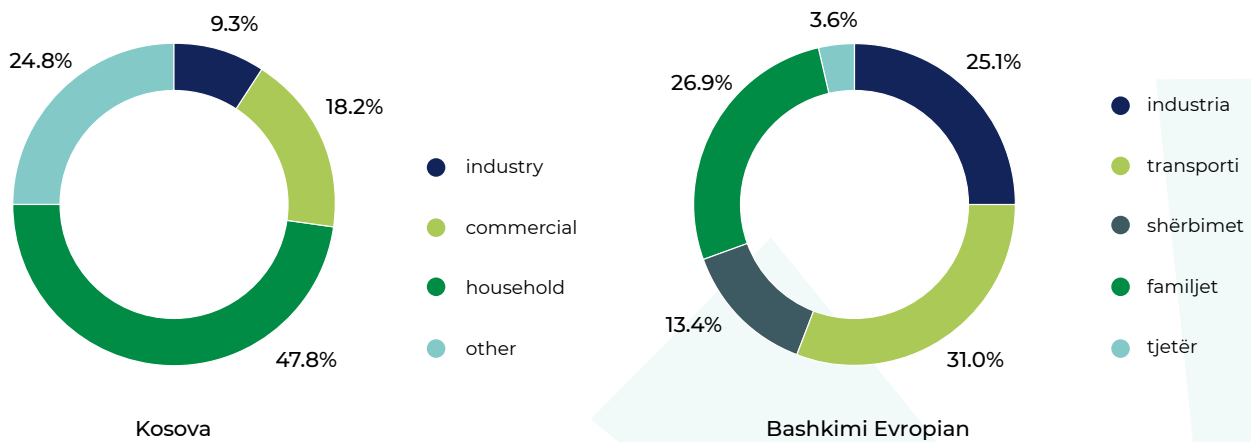

KORNIZA LIGJORE E KOSOVËS

Sa i takon rrugëtimin drejt BE-së, Kosova sot ka statusin e kandidatit potencial. Vendi ka ecur para në fushën e energjisë. Zhvillimet më të fundit politike përfshijnë miratimin në mars 2023 të një Strategjie Energjike të re, shpalljen më maj 2023 të ankandit të parë të energjisë diellore, dhe vijon investimet në efikasitetin energjetic për ndërtesat publike dhe ato të banimit. .

Figura 2 paraqet një zberthim sektorial të konsumit përfundimtar të energjisë në Kosovë dhe në BE. Shifra prej 48% e konsumit për familje në Kosovë paraqet vlerën më të lartë të konsumit përfundimtar energjetic në të gjitha fushat dhe tejkalon mesataren e BE-së me plot 20%. Veprimtaritë tregtare dhe industriale kapin një vlerë mjaft më të ulët (përkatësisht 18.2% dhe 9.3%); kështu, familjet përbëjnë konsumatorin në të madh të energjisë në ndërtesa. Kjo nënkupton që kursimi i mundshëm i energjisë në sektorin e banimit në Kosovë mund të ketë një efekt veçanërisht të fortë në efikasitetin energjetic në tërësi për sipërfaqen ndërtimore, më të lartë se sa në BE. .

Figura 2. Konsumi përfundimtar i energjisë sipas fushave, 2022

Burimi: Zyra Rregullatore e Energjisë e Kosovës (2023); Eurostat (2024)

Shënim: Disa kategori në dy grafikët paraqesin ndryshime për shkak të kufizimeve në të dhëna

Tabela 1 jep informacion për intervistat e kryera për këtë raport; Tabela 2 paraqet një përmbledhje të gjendjes së legjislacionit kyç dhe të politikave në lidhje me efikasitetin energjetic në ndërtesa që është vënë në jetë deri më sot në Kosovë, të ndërtuara duke u mbështetur në intervistat dhe në raportet zyrtare.

Tabela 1. Intervistat

TE INTERVISTUAR	PERKATESIA	VITE PERVOJE
1	Fondi i Kosovës për Efikasitetin Energjetic	5
2	Ekspert i pavarur energjie	20
3	Ministria e Ekonomisë e Kosovës	10

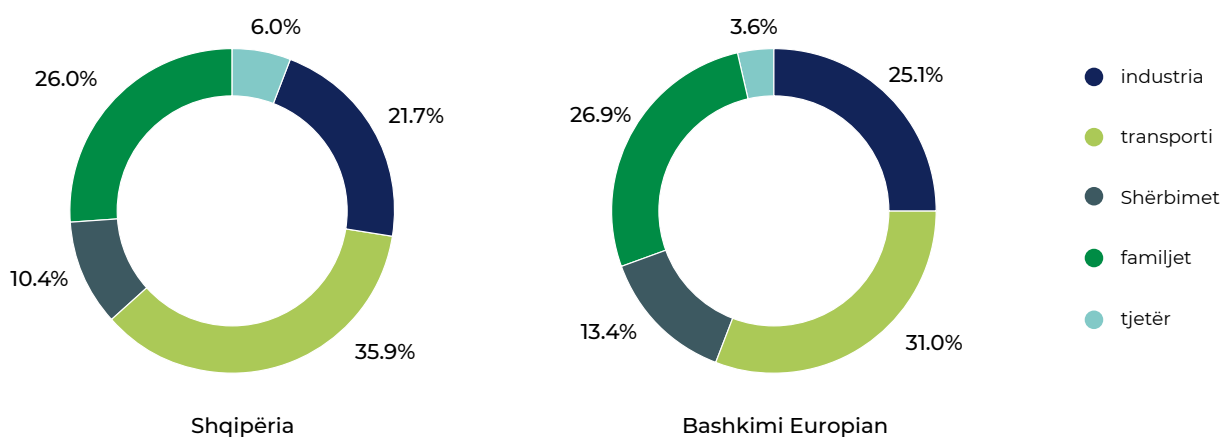
Tabela 2. Korniza politike e Kosovës

POLITIKA	PERSHKRIMI DHE STATUSI
Plani Kombëtar për Energjinë dhe Klimën (NECP)	Kosova ka dorëzuar Projektplanin Kombëtar për Energjinë dhe Klimën. Për të mbuluar zbrazëtinë deri në miratimin e NECP, u përgatit një Plan Veprimi Kombëtar për Efikasitetin Energjetic për vitet 2022 - 2025. NECP i Kosovës për vitet 2025-2030 është në etapën e hartimit dhe do të duhet të përputhet me planet e Komunitetit të Energjisë për 2030.
Agjencia për Efikasitetin e Energjisë	Agjencia e Kosovës për Efikasitetin Energjetic vepron si agjenci ekzekutive në varësi të Ministrisë për Zhvillim Ekonomik dhe përgjigjet për vënien në jetë të politikave përkatëse që paraqiten nga ministria.
Planet për efikasitetin energjetic për vitin 2030	Planet për Efikasitetin Energjetic për vitin 2030 përvijohen në projekt NECP dhe, ndër të tjera, vënë në jetë nenet 5 dhe 7 të Direktivës për Efikasitetin Energjetic.
Direktiva për Efikasitetin Energjetic	Kjo është përfshirë në Ligjin për Efikasitetin Energjetic të Kosovës që është duke u ndryshuar për t'iu përshtatur Direktivës së ndryshuar.
Skemat e Detyrueshme të Efikasitetit Energjetic	Vënia në jetë e Direktivës Europiane për Efikasitetin Energjetic në kornizën ligjore të Kosovës përfshin vënien në jetë të skemave të detyrueshme, por mbetet e nevojshme që këto masa të bëhen funksionale, veçanërisht duke marrë parasysh rishikimin më të fundit të EED në vitin 2023.
Strategji Rinovimi Afatgjatë	Strategjia afatgjatë për efikasitetin energjetic (duke përfshirë rinovimin) është bërë pjesë e politikave kombëtare përmes Strategjisë Energjeticë të Republikës së Kosovës për vitet 2021-2030. Kjo strategji shërben si dokument paraprak i NECP, që në vetvete do të çojë përpara gurët kilometrikë të Strategjisë Energjeticë për vitet 2021-2030. Strategjia e Kosovës për Rinovimin në Ndërtim po u nënshtrohet ndryshimeve dhe kërkon vënie të menjëhershme në jetë së bashku me Planin për ndërtesa me gati zero energji.
Veprimi për varfërinë energjeticë	Nuk ka të dhëna zyrtare gjithëpërfshirëse për numrin e qytetarëve të goditur nga varfëria energjeticë, madje nuk ka as përkufizim ligjor për varfërinë energjeticë. Në muajin janar 2024, qeveria kosovare nisi të vërë në jetë subvencione për familjet në nevojë. 40,620 familje që janë kualifikuar në grupin e parë do të përfitojnë nga subvencionet në energji elektrike. Subvencionet jepet në kuadër të Programit për Mbështetjen e Familjeve në Nevojë, që mbështetet financiarisht nga Bashkimi Europian.
Certifikatat e performancës në energji	Certifikatat e performancës në energji përmenden në Ligjin për Performancën Energjeticë në Ndërtesa por ende kërkojnë vënie të menjëhershme në jetë.

Korniza ligjore e Shqipërisë

Figura 3 paraqet një zbërthim sektorial për konsumin përfundimtar të energjisë në Shqipëri dhe në BE. Pjesa e konsumit familjar në Shqipëri, sikurse dhe pjesët për tërë fushat e tjera, janë të krahasueshme me mesataren e Bashkimit Evropian. Duke qenë se paraqet afro një të katërtën pjesë të konsumit përfundimtar të energjisë, sektori i banimit mban potencial domethënës për të rritur ndjeshëm dobinë energjitike në tërësi.

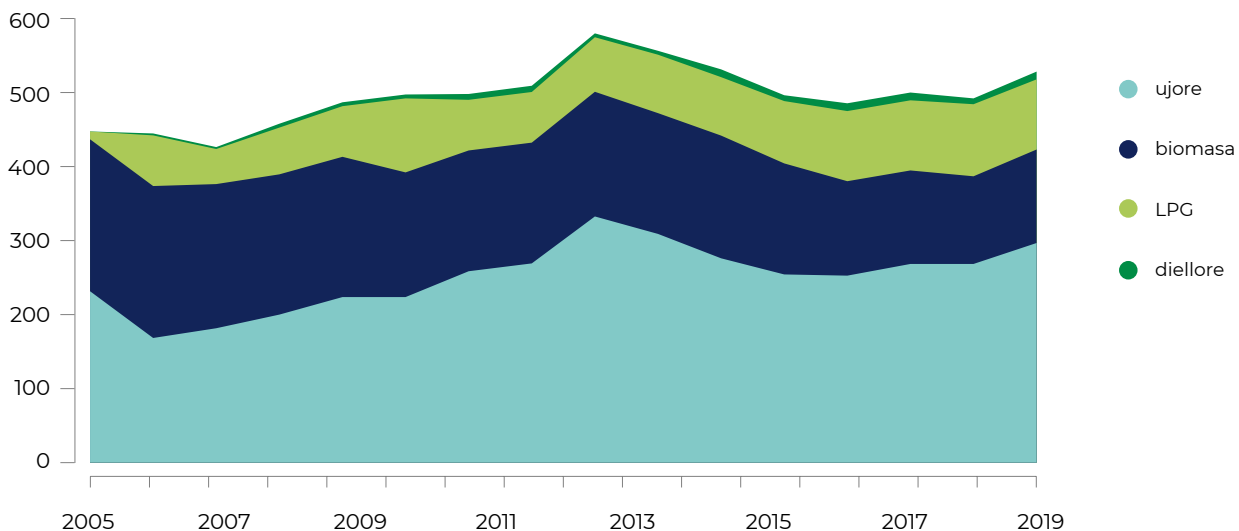
Figura 3. Konsumi përfundimtar i energjisë sipas fushave, viti 2022

Burimi: Ministria e Turizmit dhe e Mjedisit e Shqipërisë (2022); Eurostat (2024)

Figura 4 paraqet një zbërthim të konsumit përfundimtar të energjisë në ndërtesat shqiptare sipas lëndës djegëse. Të dhënat tregojnë që pjesa e secilës lëndë djegëse nuk kanë pësuar ndryshim të ndjeshëm mes viteve 2005-2019 dhe që burimet e përtëritshme kanë dominuar përdorimin e energjisë në sektorin e ndërtesave në rang vendi.

Figura 4. Konsumi përfundimtar i energjisë në ndërtesa në Shqipëri sipas lëndës djegëse, 2005–2019

Burimi: Ministria e Turizmit dhe e Mjedisit e Shqipërisë (2022)

Tabela 3 paraqet një përmbledhje të gjendjes së legjislacionit kyç dhe të politikave që janë zbatuar në Shqipëri, duke u mbështetur në një intervistë me një përfaqësues nga Agjencia shqiptare për Efikasitetin e Energjisë dhe në raportet zyrtare.

Tabela 3.

POLITIKA	PERSHKRIMI DHE STATUSI
Plani Kombëtar për Energjinë dhe Klimën (NECP)	NECP për Shqipërinë u miratua më dhjetor 2021. Vendi nuk ka paraqitur ndonjë NECP të përditësuar që atëherë.
Agjencia e Efikasitetit të Energjisë	oli aftësitë dhe veprimet e AEE së dhjetor të f i ohen më tej
Plani për efikasitetin e energjisë për vitin 2030	Nivelet e përditës ara d het të vihen në jetë me adoptimin e NECP vij es 2030.
Direktiva për Efikasitetin e Energjisë	DEE është transpo uar pjesëris t Agjencia për Efikasitetin e Energjisë po punon për të transpo uar p otësis t Direktivën eri në fun të vitit En e nevojitet një v erësim gjit ëpërfs irës për potencia in e as këgjenerimit me efikasitet të artë e ngro jen en rore
Skemat Detyruese për Efikasitetin e Energjisë	Sh inistria e infrastrukturës e Energjisë a optoi DEE në më mars uke përfs irë këtu e skemat etyruese [jit sesi asnjë veprim nuk është rejtuar posaçëris t rejt sektorit të n ërtesave e nuk ka asnjë mekaniz m p t monitoruar dhe/ose v n n jet detyrimet. Sipas raportit p r Shqip rin nga Komisioni Europian p r vitin 2023, mbetet e nevojshme ngritja e skem s dhe adoptimi i rregulloreve p r etiketimin.
Strategjia Afatgjatë e Rinovimit	Strategjia nuk është gje ur en e Áuna vijon si pjesë e projektit për Sh s tetjen për vi im me Emision të á ët e AEE ka yrë në partneritet me 1 ankën Europiane për Rin ërtim e vi im në i je me okumentin
Veprim për varfërinë energjitime	-igji s iptar për Sektorin e Energjisë [paras ikon një përkuftim për klientin në nevojë neni Sipas nenit kriteret për nevojën përcakto en nga Sh inistria për 5ës tjet Sociale në as këpunim me Sh inistrinë për Energjinë e Sh inistrinë e Zinancave as kë me Entin Rregulator të Energjisë Evoja trajto et e nga po itikat për energjinë e po itikat sociale në përput je me Strategjinë Sociale të (omunitetit të Energjisë [jit sesi varfëriaenergjitike si e till ende nuk ka nj p rkufizim dhe/ose as monitorohet rregullisht. Nj politik dhe masa jan b r pjes e PKEK, duke idh n udh adoptimit t nj p rkufizimi, ngritjes s nj sistemi komb tar p r monitorimin dhe rekomandimin e masave p r rr njosjen e varf ris energjitike duke u mb shtetur n p rovat e Shteteve An tare t E-s , studimin e vler simit t individ ve q p rjetojn varf ri energjitike dhe arsyet q e sjellin at .
Certifikatat e performancës energjitike	Certifikatat e performancës energjitike janë e ur ë nga s kurti Uë gjith a n ërtesat e reja ose ato ek istuese ë janë uke iu nëns truar një rinovimi ma or u et të për m us in kërkesat minimale për performancën energjitike [jit sesi mungesa e investimeve pu ike e su vencieve nga everia u pret ovin këtyre përpjekjeve

Analysis and conclusions

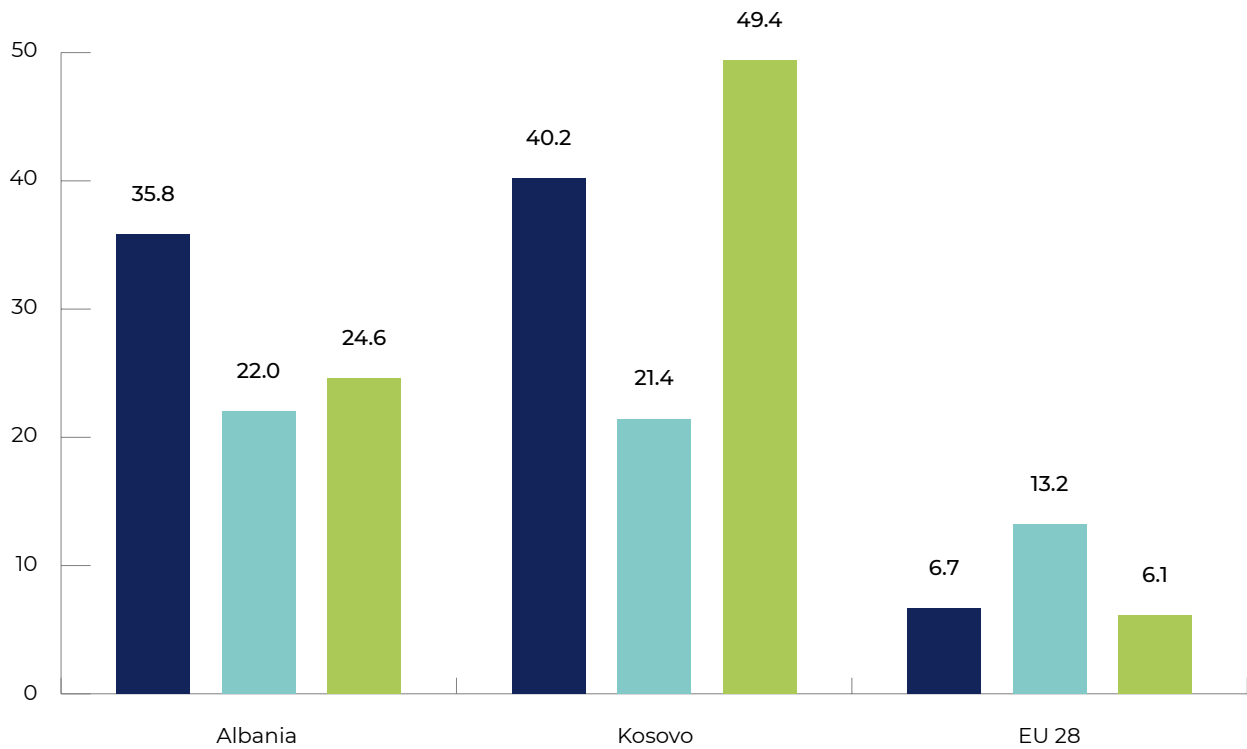
With Kosovo and Albania both set firmly on their paths to EU accession, they face the challenge of adopting and implementing a continually growing acquis. As the EU's ambitions have evolved and accelerated, the legislative burden has grown. A closer look at the two countries' efforts in aligning policies with EU standards reveals a common conclusion that the greatest challenge lies in the broader implementation of policies, rather than transposition itself – as in some cases provisions have been adopted into law but lack implementing measures. In some cases, there are also no legal acts of a lower-order to execute the higher-order stipulations.

Reports by the European Commission clearly state that both countries have made progress, although there seems to be a dissimilarity between the level of preparedness between them. For Kosovo, the EC has reported “some level of preparation” and “some progress”, while Albania has been reported as having achieved “between a moderate and a good level of preparation”. It appears that both countries are delayed in their NECP drafting, although work is ongoing.

Both countries lack legislative definitions of energy poverty, as well as the baseline data, and therefore no measures are in place to monitor it. This seems to be one of the most significant policy gaps, especially considering the EU's new measures aimed at the protection of vulnerable citizens, such as the Social Climate Fund.

At the same time, the rates of energy poverty in Kosovo and Albania are likely significantly above the EU average. Figure 5 features selected findings from the Survey of Income and Living Conditions (SILC), which shows whether households can provide warmth to their houses that is perceived as adequate by its members, whether they notice roof leakage, condensation, or damp creation, or whether they manage to pay their utility bills on time.

On a positive note, laws regarding vulnerable consumers that Albania and Kosovo have so far put in place do constitute a point of departure for establishing measures aimed at alleviating energy poverty.

- Inability to keep home adequately warm
- Total population living in a dwelling with a leaking roof, damp walls, floors or foundation or rot in window frames
- Arrears on utility bill

Source: Eurostat (2024b)

Figure 5. Selected SILC indicators for Albania, Kosovo and EU 28, 2020 (% of households)

References

Energy Community (2023, November 1). *Albania Annual Implementation Report*.

Energy Community (2023, November 1). *Kosovo Annual Implementation Report*.
https://www.energy-community.org/dam/jcr:db6d342-ea7d-4677-9a9b-e18f22a1cfad/EnC_IR2023_Kosovo.pdf

Energy Regulatory Office of Kosovo (2023). *Annual Report 2022*.
<https://www.ero-ks.org/zrre/en/publikimet/raportet-vjetore>

European Commission (2023, November 8). *Albania 2023 Report*.
https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_690%20Albania%20report.pdf

European Commission (2023, November 8). *Kosovo 2023 Report*.
https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/760aacca-4e88-4667-8792-3ed08cdd65c3_en?file-name=SWD_2023_692%20Kosovo%20report_0.pdf

European Bank for Reconstruction and Development (2022). *Draft Kosovo Country Strategy 2022-2027*.
<https://www.ebrd.com/documents/strategy-and-policy-coordination/draft-kosovo-country-strategy.pdf?blobnocache=true>

Eurostat (2024a). *Final energy consumption by sector (nrg_bal_s)*.

Eurostat (2024b). *Statistics on Income and Living Conditions*.

Ministry of Tourism and Environment of Albania (2022). *The Fourth National Communication of Albania on Climate Change*.
<https://www.undp.org/albania/publications/>

ABOUT THE PROJECT

As buildings account for the largest share of energy consumption in Europe, improving their energy efficiency and reducing their energy consumption are key pillars in the pursuit of a decarbonised building stock by 2050, contributing to the implementation of the European Green Deal.

Kosovo and Albania, both officially considered as potential candidates for EU membership, have some of the most inefficient building stocks and the two highest energy poverty rates (40% and 37% respectively) in Europe. Despite their plans to reduce energy consumption, Kosovo and Albania lack adequate policy frameworks to scale up improvements – especially in the residential building sector – and support measures that could accelerate renovation.

Drawing on evidence-based analyses, the project provides the governments of Kosovo and Albania with policy recommendations on how to improve the energy efficiency of buildings. The Kosovan and Albanian partners provide expertise based on the two national contexts and engage with local target groups, while the Polish and Hungarian partners share their expertise in EU policy. Training measures, workshops and consultations are organised to provide central and local administrations with the know-how and tools needed to develop long-term renovation strategies in line with EU policies, including the Energy Performance Certificate Framework.

One focus of the project is on energy poverty, which is particularly prevalent in Kosovo and Albania. Policy recommendations are developed, and guidance is provided to local authorities and the national government on how to disseminate information to citizens and the private sector on energy efficiency measures in renovations. Local governments, the private sector, and civil society are trained to establish one-stop shops as a means to facilitate and accelerate the climate-friendly renovation of buildings.

Supporting the implementation of EU climate and energy legislation in Kosovo and Albania can also help to pave their way to EU membership.

